

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku A. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.
o ustalenie podlegania ustawodawstwu polskiemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 25 kwietnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2016 r. Sąd Apelacyjny [...], III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację A. P. od wyroku Sądu Okręgowego we W. z dnia 17 maja 2016 r., którym oddalono jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział we W. z dnia 5 lutego 2016 r., stwierdzającej - na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.) oraz art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z dnia 30 kwietnia 2004 r. ze zm.; dalej „rozporządzenie nr 883/2004”) - podleganie przez nią od dnia 1 maja 2015 r. ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych. Organ ubezpieczeń społecznych oparł decyzję na informacji słowackiej instytucji

ubezpieczeniowej, z której wynikało, że wnioskodawczyni wykonywała na rzecz „M.” s.r.o. z siedzibą w Słowacji pracę o charakterze marginalnym.

Sąd Apelacyjny uwzględnił, że słowacka instytucja ubezpieczeniowa nie złożyła zastrzeżeń do decyzji tymczasowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w której określono jako właściwe ustawodawstwo polskie (art. 16 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz. UE L 284/1 z 30 października 2009 r.; dalej „rozporządzenie nr 987/2009”).

Skarga kasacyjna ubezpieczonej została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego - art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004 w związku z art. 16 ust. 2 i 4 rozporządzenia nr 987/2009 przez niezastosowanie, art. 3 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009 w związku z art. 6 k.c. przez błędną wykładnię, art. 14 ust. 5 lit. b rozporządzenia nr 987/2009 w związku z art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004 przez bezpodstawne zastosowanie oraz na zarzucie obrazy przepisów postępowania - art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 378 § 1 w związku z art. 379 pkt 5 i art. 477¹¹ § 2 k.p.c. przez pozbawienie słowackiego pracodawcy - jako zainteresowanego w sprawie - możliwości obrony swoich praw.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca wskazała na nieważność postępowania przed Sądem pierwszej instancji oraz na to, że skarga - w świetle zgłoszonych zarzutów kasacyjnych - jest oczywiście uzasadniona, gdyż zebrany w sprawie materiał dowody potwierdził nieprzeprowadzenie postępowania wyjaśniającego z instytucją słowacką co do marginalnego charakteru pracy najemnej. Zdaniem skarżącej, Sąd drugiej instancji, wydając zaskarżone rozstrzygnięcie, w istocie oparł się wyłącznie na stanowisku instytucji słowackiej, która nie podała przyczyn uznania wykonywanej pracy za marginalną oraz nie wniosła sprzeciwu od ustalenia tymczasowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W sprawie, w której wniesiono skargę kasacyjną, nie zachodzi nieważność postępowania mająca wynikać z pozbawienia praw strony „M.” s.r.o. z siedzibą na Słowacji. W postępowaniu uregulowanym w art. 16 rozporządzenia nr 987/2009, do którego odnosi się zaskarżona decyzja organu rentowego, jako pracodawca osoby wykonującej pracę najemną w jednym państwie członkowskim, która równocześnie wykonuje pracę na własny rachunek w innym państwie Unii (art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004), nie jest on stroną określaną w art. 477¹¹ § 1 k.p.c. Jego prawa i obowiązki nie wynikają z podstawy prawnej zaskarżonej decyzji, jak też wynik sprawy toczącej się przed sądem ubezpieczeń społecznych nie dotyczy go bezpośrednio (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2005 r., I UK 236/04, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 28, z dnia 14 lipca 2016 r., II UK 297/15, Monitor Prawa Pracy 2016 nr 11, s. 603, z dnia 25 listopada 2016 r., I UK 370/15, niepubl. oraz postanowienia z dnia 6 grudnia 2017 r., II UK 27/17, nieubl., a także np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2001 r., II UKN 310/00, OSNP 2003 nr 2, poz. 45, czy z dnia 8 grudnia 2000 r., II UKN 128/00, OSNAPIUS 2002 nr 15, poz. 368).

Stwierdzenie spełnienia warunków ubezpieczenia społecznego w systemie prawnym państwa wykonywania pracy podlegającym koordynacji na podstawie rozporządzenia nr 883/2004 dokonują organy właściwe do stosowania tego prawa, zatem kształtowanie stosunków ubezpieczenia społecznego na terenie Słowacji pozostaje w wyłącznej kognicji sądów słowackich i nie jest dopuszczalna ocena stosunku prawnego stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim przez instytucję miejsca zamieszkania osoby wnoszącej o ustalenie właściwego ustawodawstwa (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12, OSNP 2014 nr 3, poz. 47, z dnia 21 stycznia 2016 r., III UK 61/15, niepubl. i z dnia 23 listopada 2012 r., II UK 103/12, OSNP 2013 nr 19-20, poz. 238 oraz z dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, OSNP 2016 nr 1, poz. 13). Jeżeli zatem słowacka instytucja ubezpieczeniowa odmówiła uznania pracy świadczonej na jej terenie przez polskiego przedsiębiorcę jako podstawy podlegania ubezpieczeniu społecznemu, to jej decyzja może być tylko przedmiotem

skargi w słowackim systemie rozpoznawania spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych. Polskie sądy nie mogą zmienić tej decyzji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2017 r., II UK 382/16, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2017 r., II UK 248/16, niepubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2017 r., I UK 456/16, niepubl.).

Uzasadnienie przyczyny kasacyjnej polegającej na oczywistej zasadności skargi nie zostało poparte przekonującymi argumentami co do nieprawidłowości zastosowania przepisów prawa materialnego, lecz odniesione wyłącznie do ustaleń faktycznych oraz oceny dowodów, co - jak wynika z art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c. - nie stanowi przedmiotu kontroli kasacyjnej.

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).